

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Custodiæ regulæ pacem esse promissam. Cap. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Matt. 19.
23.
D. Thom.
quodlib.
4. art. 23.

uatione deficiet. In quo sensu Beatus Thomas Aquinas illam Saluatoris sententiam exposuit: Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum caelorum. Quia difficile est, inquit, quod homo praecepta seruet, quibus intratur in regnum, nisi sequens consilia, diuitias relinquat. Sunt ergo regulae quasi rotae, quibus expeditissime viam mandatorum peragimus: sunt quasi pennae, quibus ad fastigium perfectionis euolamus: sunt quasi reconditoria, in quibus virtutum thesauros possidemus.

Cant. 4.4

Alia etiam ratione regulae virtutum augmento proficiunt, quia nos a multiplici tentatione defendunt. Sunt illae quasi clypei, quia eas telis aduersariorum obicimus, ne percussus aliquo crimine pereamus. Non incongrue sane religiosae vitae accommodare possumus illud Canticum: Sicut turris David, collum tuum, quae aedificata est cum propugnaculis: mille clypei pendunt ex ea, omnis armatura fortium. His sponsus Ecclesiam alloquitur. Ecclesiae autem collum, sit religiosus status, quoniam sicut collum solum caput supra se habet, sic hic status solum statum capitum, id est, Episcoporum, superiorem agnoscit. Hic status comparatur turri, illi nimirum magnae & eminenti, quam Rex David in monte Sion, ad hostium impetum retundendum, extruxerat: nam & in sublimitate perfectionis fundatus est, & ad prosternendos aduersarios mentis inuentus. Huius propugnacula, sunt viri perfecti, qui dum caeteris eminent, suum hunc statum exornant, & dum illum a primo feruore labi non sinunt, ipsum vndique communiunt. Clypei autem ex turri pendentes sunt regulae, quia ipsae istibus tentationum obiectae, & per exactam observationem huius saeculi pompis oppositae, illas salubresque custodiunt. Qui itaque his clypeis ad suam defensionem vitur, & eorum impletione se protegit, peccata vitabit, tentationes vincet, & in omni virtute proficiet. At notanda est vis diuini sermonis. Mille clypei, inquit, pendunt ex ea, nempe ex religione ipsa: quae cum nihil aliud sit, quam religiosorum congregatio, liquet, quoniam ex ipsis regularum clypei dependent. Ex nobis ergo pendet, quod regula vigeat, quod religiosa disciplina non pereat, quod munimenta status nostri non cadant. Quare si regulas nostras fregerimus, non solum multiplicitatis virtutis pauperes erimus, verum & tanti detrimenti a nobis illati rationem reddemus. Si rex, o serue Dei, arcem ad tutamen regni aedificaret, & vario genere armorum instrueret, seruis autem eius eandem arcem solo aequaret, armaque confringeret, esset morte dignissimus. Vide tu quali poena plesteris, si clypeos huius turris, a Deo extructae, id est, regulas, destruas, & turrim ipsam, id est, religiosam professionem, quae sine exacta observatione stare non potest, in perditionem adducas. Deus miserationes suas in nos effundens, nos ad vitam religiosam vocauit: quod ex conuersatione a peccatis aliena, & in sanctis operibus occupata, quorum Deus auctor est, manifeste perspicitur. In hoc autem statu regularum clypeos dedit nobis, quibus spiritualem vitam tueremur, & pro vitis deiciendis, & virtutibus acquirendis pugnamus. Non licet ergo nobis haec arma spiritualia postmittere, sine quibus nunquam victoriam comparabimus. Auxilium Domini nobis ad vincendum & proficiendum adest, verum est, sed si armis ab eo assignatis decretisque pugnemus. Si vero ea arma (quae non sunt alia, quam regu-

lae) ociosa habuerimus, auxilium efficax, & specialissimum aberit, quo absente victoria & profectus abscedet.

Ista regularum custodia a nobis exigitur, ut omnis virtus in mentibus nostris augetur, ad quam rem astruendam, non alium testem, quam cuiusque conscientiam adduco. Si enim singulos religiosos interrogemus, quam ratione putant se posse ad perfectionem ascendere, sine ulla hesitatione fatebuntur, viam perfectionis non aliam sibi esse, quam regulae praeparationumque custodiam. Non igitur vult in omni sanctitate promoueri, qui non vult in regulae observatione proficere. In hac vnusquisque nullo docente suam vitam intuetur, & tanquam in speculo formam animae suae, aut pulchram, aut turpem contempletur. Iurisque optimo Augustinus suam regulam, ob id speculum appellauit (quod aliis regulis sanctarum religionum congruit) quia huic ministerio deservit. Et bene, inquit Hugo, hunc libellum dicit speculum, quia in eo, tanquam in speculo, inspicere possumus, quales sumus, siue pulchri, siue foedi, siue iusti, siue iniusti, vtrum quisque nostrum regulariter viuat, vtrum proficiat, an deficiat: vtrum Deo placeat, an displiceat. Quid est speculum? Nonne vitrum aut crystallus, quod quidem clarum atque diaphanum, ex vna parte stamno, aut argento factum opacum, faciem hominis e regione positi representat? Talis omnino est regula. Clara est, quia sine ambagibus, aut obscuritatibus exponit quid sit faciendum, quid vitandum. Diaphana est, quia per eam, quasi per vitrum, qualem alij habeant vitae puritatem videmus. Et appositione alicuius opaca redditur, quia dum reflexione quadam ex vna parte eam obtegimus, & ad nos conuertimus, quales sumus, aperte perspicimus. Ibi cognoscimus maculam proprietatis, defectum purissimae castitatis, deformitatem inobedientiae, & reliqua vitia, quibus facies animae turpis apparet. Contempletur vultum interioris hominis nostri in hoc speculo, & maculas deprehensas, fletibus, & proposito emendationis, atque oppositis actibus abstergamus, sicque in omni virtute mirabiliter proficiemus.

Aug. in
reg. cap.
vii.

Hugo ad
eundem
locum.

Custodiae Regulae pacem esse promissam.

CAPVT VII.

REGIAMVS hoc instrumentum ad comparandas virtutes praecipuum, & quae eius usum persuadeant, quae etiam ratione ad actionem sit applicandum, breuiter explicemus. Quicumque hanc regulam sequuti fuerint, inquit Paulus, pax super illos & misericordia: quibus verbis custodientibus regulam, duo, nimirum pacem & misericordiam promittit. Illi quidem triplicem pacem, quam alio loco commemorauimus, cum Deo, cum proximis, & secum ipsis assequuntur. Pacem cum Deo habent: illam, cuius meminit Paulus, dicens: Iustificati ergo ex fide, pacem habeamus ad Deum, per Dominum nostrum Iesum Christum. Iustitiae origo non est proprium meritum, non opus liberi arbitrii, sed fides, quam a Deo accipimus, & reuelatis propter eius auctoritatem assentimur: iustitiae autem forma est gratia Dei, diffusa in cordibus nostris, qua Deo similes seu Deiformes efficitur: per hanc autem pacem cum Deo

Galat. 16.

Rom. 5.1.

confe

sequimur ex meritis Domini nostri Iesu Christi, quia eo ipso, quod iusti sumus, diuinæ voluntati non reluctamur. Sed huius pacis per gratiam religiosi compotes facti, quam per veram detestationem peccatorum, & veram conuersionem, & mutationem vitæ accepisse credimus, ipsam pacem regularum obseruatione custodiunt. Quas si in minoribus transgrediantur, ita vt peccata leuia faciant, pacem minuunt; si verò in maioribus prætereant, ita vt crimina incurrant, omnino hanc pacem amittunt. Pax ad Deum in quonam posita est? Nonne in hoc, quod ei tanquam supremo Domino subdamur, & eius præcepta monitæque seruemus? At nihil aliud est, regulas nostræ professionis obseruare, quàm Deo subiici, & ipsius præcepta ac monita implere. Duo enim in religioso statu præceptionum genera contemplor: alterum, quod præcepta Dei inuoluit; alterum, quod documenta perfectæ obseruationi legis Dei seruientia comprehendit. Ad primum genus pertinent illa, quæ nulla regula religionis non clamat: Paupertatem, quam Deo vouisti, seruabis, castum & mundum te custodies, Prælati aliquid iubentibus obedies, & alia similia. Ad secundum genus pertinent illa: Silentium custodies, domo, sine maioris permisso, non exibis; cellam alterius fratris sine eiusdem superioris permisso non ingredieris. Qui illas primas præceptiones implet, implet præcepta Dei: qui has secundas implet, implet monita Dei salutaria, quibus nos ad perfectiorem mandatorum obseruationem præparat, & ad omnem perfectionem obtinendam disponit. Ergo qui regulæ obseruator est, præceptorum ac monitorum Dei efficitur custos, nec potest cum eo bellum gerere, cuius decreuit voluntati seruire. Custodi innocentiam, inquit sanctus Dauid, & vide æquitatem: quoniam sunt reliquæ homini pacifico.] Habe, inquam, innocentiam in corde, & æquitatem in opere: illum Deo in tuis visceribus serua, & hanc hominibus ad Dei gloriam ostende: & sic eris vnus ex pacificis, quibus reliquæ, id est, æterna præmia, quæ bonis operibus promittuntur, seruata sunt. Augustinus quoque ait: Qui veram pacem desiderat, prius cum Deo habere confuecat. Sed dicis: Et quis est, qui cum Deo pacem habere non velit? Ille vtique, qui non sic viuunt, quomodo Deus præcipit esse viuendum.] Ex his manifestum est, Regularum transgressores, & sui status euersores, pacem cum Deo non habere, sed cum eo bellum gerere, cuius nituntur voluntatibus contraire. Voluntas enim Dei, statum religiosum fundauit, & eum quotidie (quod ad se attinet) nouis incrementis stabilitate non cessat. Tepidus autem religiosus vigorem disciplinæ non seruans, eundem statum à Deo fundatum labefactat, & in seipso per tepidam vitam, in aliis verò per prauum exemplum cuerit. Hoc autem intestinum bellum esse inter hominẽ & Deum, nemo non videt, quo Dominus vnum, nempe sanctitatis incrementum, promotere nititur, & homo alterum, scilicet sanctitatis excidium, inferre conatur. Amator verò disciplinæ habet cum Deo pacem, id est, voluntatem Deo subiectam, & diuinæ voluntati concordem, quia statum ab illo fundatum & stabilitum non destituit, sed quantum potest, integram & inuiolatam tenet.

Qualibet res tunc pacem habet, cum suo fini, propter quem est creata, coniungitur; vnde & ipse motus, quo in finem tendit, quia est quasi assequutio pacis, vel, iter ad pacem, eam à perturbatione liberat, & placidam facit atque quietam. Est itaque iste motus ad finem, quasi inchoata pax, & dum ad finem peruenit, & rem in suo fine locat, in per-

fecta pace constituit. Paupertas spiritus, mansuetudo, & iustus, & cætera huiusmodi beatitudines dicta sunt, quoniam sunt insignes actus, quibus mens assequitur beatitudinem; & ipsam ex ea parte, qua in beatitudinem ferunt, suo modo beant, atque tranquillat. Sic omnino eam, quæ hominem in suum finem perducunt, pacem & quietem attribunt. Finis autem noster Deus est, à quo tanquam à principio exiimus, & in quem sanctis operibus velut motibus tendimus, & in quo tanquam in loco præoptio quiescimus. Non dubium igitur, quin in ipso sit nostra pax & quies. Quod contemplans Augustinus ait: Assumat, Domine, assumat, rogo spiritus meus pennas vt aquila, & volitet, & non deficiat, volitet, & perueniat vsque ad decorem domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ: vt ibi super mensam refectionis ciuium supernotum pascatur de oculis tuis in loco pascuæ tuæ, iuxta fluentia plenissima requiescat in te Deus meus cor meum, cor, mare magnum tumens fluctibus. Tu, qui imperasti ventis & mari, & facta est tranquillitas magna, veni & gradere super fluctus cordis mei, vt tranquilla & serena fiant omnia mea, quatenus vnum bonum Dominum meum amplectar te, & dulce lumen oculorum meorum contempler te sine tumultuantium cogitationum cæca caligine. Confugiat, Domine, mens mea sub umbra alarum tuarum ab artibus cogitationum huius sæculi, vt in tui refrigerij temperamento absconsa, latibunda canter, & dicat: In pace in idipsum dormiam, & requiescam.] His verbis dulcissimis sanctus Doctor ostendit, vbi sit quies nostra, quia in Deo est, & statim à pace, & requie discedimus, cum ab eo aliquantulum elongamur. Verbum Patris, carne velatum, quid de seipso dicit? Manifestauit, inquit, nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo.] De ipso autem ait Zacharias: Loquetur pacem gentibus: quam nobis loquutus est, cum patrem nobis annuntiauit: vt videamus Deum pacem esse ac quietem nostram, in quo mens tanquam in molliissimo lecto quiescit. Et Isaias ait: Super omnem gloriam protectio.] Id est super omnes viros iustitiam & pietatem colentes, qui propterea sunt gloria dignissimi, erit Deus eos protegens, & veluti pax vera, ipsos ab omni perturbatione defendet. Regularum autem custodia iter in Deum est, quis namque ambigat hominem Deo appropinquare, & ad Deum pergere, cum sanctissimorum virorum statuta ab ipso Deo data & inspirata custodit? Hac igitur custodia pacem cum Deo inimus, quia ea ad Deum pacem nostram imus, & vnum cum eo velle, vnum nolle, ac indiuisam voluntatem concordiam habemus. Et verò, qui est in regulas status sui præceptionesque fidelis, multis verbis ad hoc intelligendum non eget. Sentit enim in se mentem Deo subditam, & diuinarum iussionum cognoscendam & implendam auidam, cui discordia cum Deo omnino repugnat. Quis resistit ei, ait lob, & pacem habuit?] Solutus igitur ille, qui reluctatur Diuinæ voluntati, in pace non est; qui verò Deo in omnibus acquiescit, Deum sibi pacificum experitur, & bellum, quandiu ipsi subditus manet, cum eo habere non potest.

Regularum & disciplinæ custos, pacem cum Prælati & cum aliis fratribus habet. Cum Prælati quidem, quoniam illi dum iusta præcipiunt, & subiectionem exigunt, nos ad pacem cum illis, & cum

Psal. 36. 39.

August.

Aug. lib. de Mod. ratio. c. 37.

Psal. 4. 9.

Iohan. 17. 6. Zachar. 9. 10.

Ier. 4. 6.

Iob. 9. 4.

Iſa. 60. 17

omnibus habendam impellunt. Ponam, ait Dominus per Iſaiam, viſitationem tuam pacem, & præpoſitos tuos iuſtitiam.] Faciam, inquam, vt dum præpoſiti tui iuſta iubent, ipſi viſitatores tui in te pacem inquirant. Ad hanc autem pacem habendam iuamur, cum regularum, quas illi in primis charas habent, & obſeruari à nobis volunt, & iubent, diligentes obſeruatōres exiſtimus. Tunc illi nos vt vilcera ſua diligunt, tunc noſtram conuerſationem laudant, & eo ipſo nos, non ſibi inſenſos, ſed amicos habere commonſtrant.

Rom. 13.

4.

Principes, inquit Paulus vt hoc doceat, non ſunt timori boni operis, ſed mali. Vis autem non timere poteſtatem? Bonum fac, & habebis laudem ex illa.] Non ſunt illi timori his, qui bonum opus faciunt, ſed his, qui malum operantur. Ideoque qui bonum faciunt, poteſtates, aut poteſtatem, & Prælationem habentes non timent, ſed amant: & viciffim ab illis redamantur, cuius amoris repenſi ſignum eſt laus; nam quos Prælati non amarent, nequaquam laude, ſed vituperatione afficerent. In hoc autem pacem eſſe, quod ſubditi ſecundum præſcriptum regulæ conuerſentur, Dionyſius Richelius non ſiluit. Ille ſic ait: Porro vt tunc ciuitas pacem habet, cum ſecundum gubernatoris voluntatem omnia in ea aguntur: ſic cum in cœnobio ſecundum præſidentis directionem rectam ac rationalem fratres diſponuntur, & viuunt, pacem habet cœnobium: & væ illi, qui eam impedit, aufert, aut odit.] Væ illi eſt, quia dum à Prælato diſſentit, & illi recta mandanti reſiſtit, ſibi luctum & miſeriam acquirit, cum certum ſit, quod in hoc bello, aut in hac collisione duorum, quod fragilius eſt, peribit, & quod fortius eſt, illaſum perdurabit. Fortiſſima verò eſt ſancta Prælatorum ſeueritas, diſciplinæ obſeruantiam exigens, & fragiliſſima imperfeſtorum fatuitas, à diſciplinæ obſeruantia ſe ſubtrahens. Væ indiſciplinatè eſt, quia dum Prælatum multiplici ſua imperfeſtione contriſtat, propriam mentem cœleſtibus gaudiis euacuat. Væ illi eſt, quia dum domum Dei, id eſt, familiam religioſam, turbat, cuncta ſua bona ſpiritualia diſturbat. Audiatque à præſide non ab odio incitato, ſed ex zelo commoto: Quia turbatiſti nos, exturbet te Dominus in die hac.] Lapidibusque imperfeſtionum innumerabilium obruitur, digniſque ſit, qui contemptui ab omnibus habeatur. De eo quidem dictum videtur illud Eccleſiaſtici: In lapide luteo lapidatus eſt piger, & omnes loquentur ſuper aſpernationem illius. De ſtercore bouum lapidatus eſt piger: & omnis, qui tetigerit eum, excutiet manus.] Cui enim melius nomen pigri conuenit, quam illi, qui ignauia oppreſſus, ſui ſtatus præceptiones non ſernat? Hic lutofis lapidibus & ſtercoribus lapidatur, quia ſuis quotidianis imperfeſtionibus & culpis impetit. Socij talia videntes, merito illum deſpiciunt, & ſi quis eum imitatione tetigerit, debet manus excutere, ſi vult in virtute perſiſtere, & à ſorde, quam contraxit, emundari. Vel iſte lapide luteo, & ſtercore lapidatur, vt Bernardus interpretatus eſt, quando à Prælato dura increpatione corrigitur, ſi eam non à ſua ignauia diſcedat, & ad diſciplinæ obſeruantiam redeat. Hæc ſunt huius ſancti Doctōris verba: Itaque & arguere, & increpare interdum neceſſe eſt: nec ignoro, ſimum eſſe verbum increpatorium, verbum improperij, & quod ſi non excuſſit neceſſitas, ipſum quoque minus deceat proferentem. Sed quid agimus, quod hoc ſimo & ſi aliquos impinguari, ſed alios planè & lapidari & indurari videmus? Hinc namque ſcriptum eſt: De ſtercore bouum lapidabi-

Dir. lib.
2. de vi-
ta, & ſi-
ne ſolita.
nr. ult.

Iſa. 7.

25.

Ecl. 27.

12.

Bern. ſer.
2. D. Pe-
tri &
Pauli.

A tur piger. Annon impinguatur, qui increpatus benignè accipit, manueta reſpondet, libenter emendare conatur? Hæc planè ſalubris & fecunda impinguatio eſt, vt corripit me iuſtus in miſericordia, & increpet: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Ex ea ſiquidem pinguedine, quam generat oleum peccatoris, abundantius pulſulant ſpinæ & tribuli, & omnis radix amaritudinis germinat copioſius. Itaque qui iuſtorum increpationem, miſericordiam nominat: ſatis indicat quem admodum ſuſcipienda ſit, quam benigno animo, quam deuota mente, quantaque ei gratia ſit habenda. Sic enim accipientibus nobis erit impinguatio ſalubris, non fertilis vitiorum, quemadmodum oleum peccatoris, ſed fructus illius, quem ſecundum Apoſtolum habemus, in ſanctificationem. Quid autem faciamus tibi, o piger, qui ad hanc miſericordiam iritaris magis, & exasperatis? Nonne bonum ſimum ſparſi in agro tuo? Vnde ergo lapides habet? Sed tu inimice homo: quoniam qui diligit iniquitatem, odit animam ſuam, tu, inquam, inimice homo, hoc feciſti, qui deſidiam tuam non excutere, ſed excuſare pergens, ſimum tibi petueris in lapides, & vnde impinguari debueras, lapidaris.] Hæcenus ille. Cum huiusmodi ergo hominibus ita procacibus, vt voluntati præpoſitorum in multis contradicant, & ita proteruis, vt ad correptionem obdureſcant, ipſi præpoſiti pacem habere non poſſunt: ſoli ergo illi pacem cum Prælatiſ habent, qui ſe regularum ac diſciplinæ obſeruatōres exhibent.

C At pacis cum fratibus Regularum cuſtodia ſeminarium eſt, cum omnia pacem turbacia & diſcordiam generantia præſcindat. Quid pacem turbat? Rerum temporalium poſſeſſio? Regula poſſeſſionem hanc prohibet, & ſolum vſum moderatum concedit. Turbat impurus amor? Regula hunc penitus neſcit. Turbat propria voluntas? Regula propriam voluntatem alterius imperio ſubiicit. Turbat contentio opinionumque diuerſitas? Regula idem ſapere, idem dicere, & ab omni contentione abſtinere iubet. Nihil eſt in ſæculo paci & quieti contrarium, quod regula ab ſtatu noſtro non releget. Atque adde qui illam diligenter ſeruauerit, cum omnibus pacem habeat. Qui confiſunt in illo, ait Sap. 3. 9.

D Illi in primis Domino fidere videntur, qui propter illum omnia relinquunt, & cogitarum ſuum in eius miſericordia iactant, ſcientes, quoniam ipſe in ſe ſperantes enutriet. His rebus viſibilibus, & curis huius ſæculi exoneratis datur, vt veritatem intelligant, & cœleſtia contemplantur. Quod ſi iam ad quietam vitam vocati, & fideles in dilectione inuentis iuſſis & monitis Domini, quæ regula præſcribit, acquieuerint, donum & pacem accipient. Donum quidem, non vnum, ſed multiplex vniuerſarum virtutum, quarum actiones regula obſeruatione præſtant. Pacem verò, qua ſine querela cum cœtu aliorum fratrum in omnibus Domini iuſtificationibus & mandatis incedant. Sunt regula, meo quidem iudicio, ſicut nerui & chordæ, quibus membra corporis conneſcuntur. Nam quemadmodum cum nerui ſani ſunt, integrique, & bene diſpoſiti, totum corpus eſt vnum, & membrorum vnione ac pace petriſtur; ſi verò lædantur, aut abſcindantur, corpus ipſum ingentem dolorem percipit, & illam pacem amittit: Ita cum regula illæſas ſeruamus, vnum corpus ſumus in Chriſto ſanum, & optime diſpoſitum, & tanquam membra bene compacta pace frui-

mur.

mur: ar si eas frangimus, statim contrariis motibus diffidemus. Iam apparet quam apposite superius regula vocata sunt vincula: nec enim solum (vt iam diximus) a malis nos retrahunt, verum & vt membra bene colligata, vt vnum quæramus, in idem tendamus, & eisdem medijs vtamur, efficiunt. Quibus aptissime accommodari potest quod Richardus Victorinus de mandatis scripsit, siquidem regula quedam specialia mandata sunt. Congrua satis, inquit, similitudo vinculorum & mandatorum. Vinculis siquidem coarctamur, & mandatis vtique diuinis a nostris voluntatibus coercemur. Vinculis trahimur; vinculis retinemur; vinculis astringimur. Vincula attrahentia, præceptiones; vincula retinentia, prohibitiones: vincula constingentia, admonitiones. Præceptio est eorum, quæ fieri oportet. Prohibitio eorum, quæ fieri non licet. Admonitio eorum est, quæ quidem expedit fieri, cum tamen sine culpa possint præteriri. Præceptionibus sanè illic sepe vrgemur, quò boni operis gressum sine difficultate non dirigimus. Prohibitionibus autem inde sepe retrahimur, quò per desiderium properamus. Admonitionibus verò cordium nostrorum hiantia, seu etiam fluxa acutiùs alligamus; cum voluntates nostras a licitorum etiam vsu sepe restringimus. Vincula itaque attrahentia sunt: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & proximum tuum sicut teipsum. Honora patrem tuum, & matrem tuam. Vincula retinentia sunt: Non occides, non mœchaberis, non furtum facies. Vincula constingentia sunt: Si vis perfectus esse, vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus. Et illud, quod a Domino de virginitate proponitur, cum dicitur: Qui potest capere, capiat. Vnde & Apostolus: De virginibus autem præceptum Domini non habeo, sed consilium do. Sic ille. Custodiamus igitur hæc vincula, ex quibus mutua inter nos pax tota dependet. Audiamusque Paulum dicentem: Oblectro itaque vos ego vincitum in Domino, vt dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis, cum omni humilitate, & mansuetudine, cum patientia supportantes inuicem cum charitate, solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. Vnum corpus, & vnus spiritus, sicut vocati estis in vna spe vocationis vestræ. Non ex nobis, sed ex Deo hoc eximium donum accepimus, vt vnum mysticum corpus essemus. Cuius caput est Christus, vt vnum spiritum, & vnam voluntatem querendi perfectionem, haberemus, vt eisdem medijs, cælestem mercedem obtinere speratemus. Simus ergo solliciti, hanc vnitatem a Deo iam acceptam seruare regularum custodia, quæ est vinculum pacis. Nam quandiu ipsa in nobis integra & illæsa permanserit, hæc mutua pax certè amabilis, nunquam a nobis discedet. Si autem hoc pacis vinculum ruperimus, dono huic vnitatis a Domino accepto iniuriam inferemus cum magno nostro detrimento.

Hæc demum regularum obseruatio nosmetipsos in pace constituit: & nullus est in amore disciplinæ religiose sollicitus, qui non in sinu cordis sui, donum tranquillitatis excipiat. Conscientia enim illum inquietat, qui ad illicita distulit, qui sibi iniuncta præterit, quique suo muneri non satisfacit: quem verò reperit obseruantem, & ab eo quod debet non deficientem, non reprehendit, non morder, sed in tranquillissima pace manere permittit. Regula obseruatoribus promissa est pax illis verbis: Si in præceptis meis ambulaueritis, & mandata mea custodieritis, & feceritis ea, ab eoque pauore habitabi-

tis in terra vestra, dabo pacem in finibus vestris, dormietis, & non erit, qui exterreat.] An regula mandata sunt Dei, quæ nobis per maiores nostros, sanctissimi huius status fundatores, iniunxit? Ita sanè: quæ qui spernit, ipsum etiam Dominum, a quo præpositi dati sunt, aspernari conuincitur. Si vita nostra in his semitis ambulandis transferit, si mens nostra hæc monita custodierit, pauor & timor procul fient a nobis, quoniam malum pœnæ non timet, qui in malum culpæ non incurrit. Pacis etiam obtentione letabimur, quia dum Deo per voluntatem eius impletionem subiicimur, passiones nos turbantes compescimus, & quasi vinculis coarctamur. Quod pulchra similitudine Anselmus exposuit. Humana, inquit, natura tam facile per vitia, quam per planum profunditur aqua. Sic ergo agere debet, qui eam restringere appetit, velut qui aquam currentem retinere contendit. Sicut enim ille, qui aquam concludit in stagnum, atque coercet: sic iste naturam humanam vagam, infra regulam aliquam cohibere debet. Vtque ille procurat, ne qua parte dirumpatur stagnum, quæ effluat aqua, ita & iustum providere concedet, ne suam in quoquam violet regulam, quò ad peccatum proruat. Sic enim restringi carnis appetitus possunt, quod est quandam facere pacem inter ipsam carnem & spiritum, quam quidem pacem nemo melius habere poterit, quàm qui districtiori ordinis monastici semetipsum subingere studuerit.] Sic ille. Adepta autem pace dormiemus, & non erit qui exterreat. Soporabitur, inquam, mens suauissimo, ac quietissimo orationis somno, in quo multa accipiet dona cælestia, quæ mulceant illam & nihil, quod inane timorem incutiat. Immisit Dominus soporem in Adam, & ex latere eius coniugem illi charissimam, nempe Euam eduxit; sic ex iusto, contemplationis somnum dormiente, solet Deus, cum minus homo putabat, perfectionem extruere, illique tam speciosam sponfam in vxorem donare. Ergo qui hanc regulam sequuti fuerint, pax super illos. Omnem profectò pacem consecuntur, quia & Deum sibi pacatum sentiunt, & homines pacificos habent, & a semetipsis per affectuum immortificationem non distident. Nec credendum est, Angelos inferos esse illos, quos suis monitis obsequentes, & diuinæ voluntati subiectos aspiciunt. Immo diligunt, & fouent illos, quorum vita per disciplinam custodiam a mundo se elongat, & cælestibus appropinquat. Si autem tale bonum est pax, quemadmodum ait Augustinus, vt in rebus creatis nihil gratiosius soleat audiri, nihil delectabilius concupisci, & nihil vtilius possideri, eam per regulæ obseruantiam & disciplinam custodiam quæramus, vt tantum bonum, quod in æternum accepturi sumus, in præsentem obtinere inchoemus.

Custodia Regula misericordiam esse prerogatum.

CAPVT VIII.

VICVM QVE hanc regulam sequuti fuerint, ait magister veritatis, Paulus, pax super illos, & misericordia. Vidimus quam eximia pace regularum obseruatores cumulentur: inquiramus nunc quam multiplicibus Domini misericordiis repleantur. Has autem ad compendium redegit Salomon in Prouerbijs, dum ita scribit: Filii mi, ne effluant hæc ab oculis tuis: Custodi legem

Richard. tract. de stat. inter ho. tract. 3. c. 2.

Ephes. 4. 1. 3. 4.

Leuit. 26. 3. 6.

Ansel. li. de similit. c. 122.

Gen. 2. 22.

Aug. lib. de ciuit.

Prou. 3. 21. 22. 23. 24.